

Anmeldelse.

Jul. Landmann: Zur Abänderung des deutschen Bankgesetzes. Eine kritische Studie auf dem Gebiete der Bankpolitik. Kiel u. Leipzig. Verlag von Lipsius u. Fischer. 1899. (42 S.).

Dette lille Skrift giver en Oversigt over Hovedbestemmelserne i den nye tyske Banklov, der skal træde i Kraft d. 1. Januar 1901 og som i den forløbne Vinter har været Genstand for den tyske Rigsdags Forhandlinger, idet det samtidig gør de Ændringer, som derved ere blevne gjorte i det oprindelige Regeringsforslag, til Genstand for en vistnok i det Hele rigtig Kritik. Det lader sig jo nemlig ikke nægte, at disse Ændringer nok saa meget have været dikterede af politiske og Parti-Hensyn som af økonomiske Grunde og særlig Sagkundskab paa Bankomraadet.

Forf. begynder da ogsaa med at fremhæve den Modsætning, som Rigsdagsforhandlingerne nu frembyde til dem for 25 Aar siden, da den oprindelige Banklov af 14. Marts 1875, hvortil den nye Lov kun fremtræder som et Tillæg, forhandlede. I begge Tilfælde har et Kompromis imellem to Interessegrupper øvet sin Indflydelse paa Resultatet; men medens det dengang sluttedes imellem Repræsentanterne for Rigsideen og Enkeltstaternes Partikularinteresser, hvor altsaa dog

Anmeldelse.

Jul. Landmann: Zur Abänderung des deutschen Bankgesetzes. Eine kritische Studie auf dem Gebiete der Bankpolitik. Kiel u. Leipzig. Verlag von Lipsius u. Fischer. 1899. (42 S.).

Dette lille Skrift giver en Oversigt over Hovedbestemmelserne i den nye tyske Banklov, der skal træde i Kraft d. 1. Januar 1901 og som i den forløbne Vinter har været Genstand for den tyske Rigsdags Forhandlinger, idet det samtidig gør de Ændringer, som derved ere blevne gjorte i det oprindelige Regeringsforslag, til Genstand for en vistnok i det Hele rigtig Kritik. Det lader sig jo nemlig ikke nægte, at disse Ændringer nok saa meget have været dikterede af politiske og Parti-Hensyn som af økonomiske Grunde og særlig Sagkundskab paa Bankomraadet.

Forf. begynder da ogsaa med at fremhæve den Modsætning, som Rigsdagsforhandlingerne nu frembyde til dem for 25 Aar siden, da den oprindelige Banklov af 14. Marts 1875, hvortil den nye Lov kun fremtræder som et Tillæg, forhandlede. I begge Tilfælde har et Kompromis imellem to Interessegrupper øvet sin Indflydelse paa Resultatet; men medens det dengang sluttedes imellem Repræsentanterne for Rigsideen og Enkeltstaternes Partikularinteresser, hvor altsaa dog

almindelige Samfundsinteresser gjorde sig gældende paa begge Sider, var det nu specielle Klasseinteresser, som kæmpede mod hinanden og traadte frem i en ikke tiltalende do-ut-des-Politik. Fremfor Alt var det Agrarinteresserne, som gjorde sig saa stærkt gældende, at det, som Forf. bemærker, næsten saa ud, som om hele Rigsbankens Virksomhed skulde bedømmes alene efter, hvad den havde udrettet til Grund for de landøkonomiske Interesser, og den fremtidig omdannes til en agrarisk Kreditanstalt.

Forf. paaviser derfor først de Fortjenester, som Rigsbanken ubestridelig har havt af den hele økonomiske Udvikling i Tyskland, og hævder, at dens Ledelse paa alle Punkter har været god og ikke giver virkelig Grund til Angreb og nedsættende Domme. Han bekæmper derfor ogsaa — og med god Grund — Bestræbelserne for at gøre Banken til en Statsbank, og paapeger, at de Forventninger om at faa billig Kredit, som knytte sig dertil, let vilde blive skuffede, fordi Statskassens Interesser da maaske vilde blive gjort nok saa stærkt gældende som nu Aktionærernes Interesser.

Punkt for Punkt gennemgaar han derefter de syv Hovedbestemmelser, som Regeringsforslaget indeholdt, og de derved i Rigsdagen foretagne Ændringer, idet han søger at paavise, at disse gennemgaaende ikke have været Forbedringer. I det Væsentlige maa man vistnok give Forf. Ret i denne Kritik. Hverken Forhøjelsen af Grundkapitalen med 60 istedenfor 30 Mill. Mk. eller de nye Regler om Fordelingen af Udbyttet imellem Aktionærerne og Staten kunne anses for heldige eller tilstrækkeligt begrundede. Noget mere tvivl-

som er Berettigelsen af Forf.'s Udtalelser om Seddelkontingentet og Forholdet til Privatbankerne. Men i sin Helhed fortjener Skriftet at læses og giver en let Oversigt over de Forandringer, som Bankloven vil undergaa, og deres Betydning.

W. S.
